

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**



Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних інститутів та процесів

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СИСТЕМА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Політологія. Національна безпека»
Спеціальність 052 Політологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
політичних інститутів та процесів

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Система національної безпеки
Викладач (-і)	Кобець Юлія Василівна
Контактний телефон викладача	+38097842018
E-mail викладача	yuliia.kobets@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/684d3d1b97b71f1d564b
Консультації	Вівторок, 16.00-17.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Система національна безпека» складена відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою «Політологія. Національна безпека» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія». Дисципліна «Система національної безпеки», яку здобувачі вищої освіти вивчають на першому курсі денної та заочної форми навчання, серед форм освітнього процесу, включає лекції, практичні заняття, самостійну роботу здобувача, ІНДЗ, та інші форми роботи. Завершується вивчення курсу складанням екзамену. <u>Предметом</u> є теоретико-методологічні та правові основи функціонування системи національної безпеки, зокрема і України. Навчальна дисципліна «Система національної безпеки» є складовою частиною професійної підготовки політологів. Вона побудована на ідеології системного вивчення комплексної проблеми забезпечення національної безпеки і має за мету перейти від теоретичних підвалин загальної теорії національної безпеки до її застосування в практичній діяльності фахівцями.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Система національної безпеки» є формування у здобувачів теоретичного базису щодо розуміння фундаментальних питань теорії національної безпеки, динаміки ризиків і загроз стабільності й безпеки, уявлення про основні сфери і засоби забезпечення національної безпеки держави, оволодіння практичними навичками аналізу стану, актуальних проблем та завдань національної безпеки України, необхідних для подальшої професійної діяльності. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є закладення базису щодо розуміння фундаментальних категорій національної безпеки; формування навичок виявляти джерела та ознаки, які б вказували на зародження та формування небезпеки, діагностувати ризики та загрози, прогнозувати їх наслідки, оцінювати ймовірності появи критичної ситуації; напрацювання навичок і вміння оперувати концептуальним змістом теорії та залучати її до аналізу ефективності управління національною безпекою України та її основними функціональними сферами, оцінки міжнародної обстановки та прогнозування геополітичного розвитку в інтересах забезпечення національної безпеки.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки. Спеціальні компетентності: СК-7 Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності, в тому числі з урахуванням потреб забезпечення сфер національної безпеки держави.	

СК-10 Здатність аналізувати та розуміти сучасний стан і тенденції розвитку міжнародних відносин, їх вплив на національну безпеку держави, об'єктивний характер європейських та євроатлантичних інтеграційних процесів, шляхи досягнення сумісності із збройними силами країн Організації Північноатлантичного договору (НАТО).

СК-11 Здатність аналізувати основні проблеми забезпечення сфер національної безпеки і оборони, зрозуміло оцінку тенденціям розвитку державної політики у сферах національної безпеки, аналізувати доктрини та стратегії національної безпеки іноземних держав та визначати потенційний негативний вплив їх реалізації на національну безпеку України

Програмні результати навчання

РН-11 Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, теорії безпеки, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності

РН-17 Використовувати законодавство, вітчизняний та зарубіжний досвід у сферах забезпечення національної безпеки, здійснювати науковий аналіз її сучасного стану

РН-18 Виявляти загрози національній безпеці держави у відповідних сферах, тенденції розвитку подій та прогнозувати розвиток сценаріїв виникнення надзвичайних ситуацій (аварій, катастроф тощо), узагальнювати та аналізувати причини їх виникнення, розробляти та організовувати проведення заходів із протидії актуальним і потенційним загрозам.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	30 год
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30 год
самостійна робота	120 год

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	052 Політологія	1	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	семінари	сам. роб.
Тема 1-2. Система національної безпеки: поняття та зміст	4	4	10
Тема 3. Структура системи національної безпеки та її характеристика	2	2	8
Тема 4. Складові системи національної безпеки Української держави	2	2	10
Тема 5. Правові аспекти забезпечення національної безпеки України.	2	2	8
Тема 6. Система забезпечення національної безпеки в Україні	2	2	10
Тема 7. Державне управління національною безпекою України.	2	2	8
Тема 8. Недержавне управління національною безпекою України.	2	2	8
Тема 9. Політична безпека України.	2	2	8
Тема 10. Економічна безпека України.	2	2	8
Тема 11. Воєнна безпека України.	2	2	8
Тема 12. Соціальна та демографічна безпека України.	2	2	8
Тема 13. Екологічна безпека України.	2	2	8
Тема 14. Інформаційна безпека України.	2	2	8

Тема 15. Національні інтереси.		2	2	10																						
ЗАГАЛОМ:		30	30	120																						
6. Система оцінювання навчальної дисципліни																										
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання відбувається згідно з: - Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-ta-rozrobku-osnovnykh-dokumentiv-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu.pdf - Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf Структура розподілу балів передбачає: 1) відповіді на семінарських заняттях – 25 балів; 2) написання контрольної письмової роботи – 10 балів; 3) виконання індивідуального завдання – створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми політологічного характеру– 10 балів (з них 5 балів – за проєкт, 5 балів – за представлення). 4) написання тестів (КСР)– 5 балів. 5)написання екзамену – 50 балів. Загальна кількість – 100 балів. Підсумковий бал з навчальної дисципліни складається з підсумкового семестрового балу та балу за екзамен <table><tr><th>Оцінка в балах</th><th>Оцінка в національній шкалі</th><th>Оцінка за шкалою ECTS</th></tr><tr><td>90-100</td><td>відмінно</td><td>A</td></tr><tr><td>80-89</td><td rowspan="2">добре</td><td>B</td></tr><tr><td>70-79</td><td>C</td></tr><tr><td>60-69</td><td rowspan="2">задовільно</td><td>D</td></tr><tr><td>50-59</td><td>E</td></tr><tr><td>26-49</td><td>незадовільно (з можливістю повторного складання)</td><td>FX</td></tr><tr><td>1-25</td><td>незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)</td><td>F</td></tr></table>				Оцінка в балах	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	90-100	відмінно	A	80-89	добре	B	70-79	C	60-69	задовільно	D	50-59	E	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F
Оцінка в балах	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS																								
90-100	відмінно	A																								
80-89	добре	B																								
70-79		C																								
60-69	задовільно	D																								
50-59		E																								
26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX																								
1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F																								
Вимоги до письмових робіт	Виконання письмової роботи передбачає: 1) повторення здобувачами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на контроль. 2) написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо здобувач не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються з даної дисципліни. 3) написання письмової роботи передбачає виконання здобувачами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає: виявлення розуміння																									

	сутності понять і термінів; вміння структурувати основні принципи та методи дослідження; знання теоретичних засад, завдань, методів. Загальна кількість – 10 балів. Контрольна робота включає: • 2 теоретичні завдання (оцінюється по 3 бали кожне); • 10 тестових питань (4 бали загалом). Структура оцінювання відповідей на розгорнуті запитання: 0 б. – відповідь складається із 1–2 речень, містить узагальнюючу інформацію про публічне адміністрування або одиничні конкретні факти. 1 б. – відповідь не структурована, вступ і висновок відсутні; студент демонструє знання окремих політичних фактів, дат, подій, процесів, постатей або допускає значні помилки; не володіє термінами і поняттями; узагальнення відсутні. 2 б. – відповідь структурована в рамках основної частини, не містить яскраво вираженого вступу чи висновку; студент розкриває процес прийняття рішень в рамках питання із значними пробілами та розривами; демонструє знання найбільш важливих, подій, процесів, постатей, допускає значні помилки; на задовільному рівні володіє термінами і поняттями; у відповіді практично відсутні узагальнення або вони дуже фрагментарні. 3 б. – відповідь детально структурована, містить вступ, основну частину та висновок; студент повноцінно розкриває процес в рамках конкретного питання; демонструє знання значної кількості конкретних подій, процесів, постатей; на високому рівні володіє термінами і поняттями; водночас робить узагальнення та висновки з питання, розуміє ширший контекст конкретних подій, усвідомлює їх роль і значення, демонструє володіння науковою літературою з теми. Контрольна робота на денній формі навчання виконується на передостанньому семінарському занятті. На заочній формі навчання роботу потрібно здати за 10 днів до початку сесії в електронному вигляді.
Семінарські заняття	Відвідування та активна участь студентів у роботі семінарських занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. На семінарських заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки. Виступи на семінарських заняттях оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями: – «відмінно» (19-25) – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний

	матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; – «добре» (13-18)– здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; – «задовільно» (7-12) – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; – «незадовільно» (1-6)– здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо. Вимоги до презентації по індивідуальній (самостійній) роботі; візуалізований характер, гармонійне поєднання зображень та тексту, наявність самостійно підготовлених схем і таблиць; всі елементи презентації мають бути підготовлені студентом самостійно, із дотриманням вимог академічної доброчесності									
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач допускається до підсумкового контролю у формі екзамену за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни. Належне виконання: 1) змісту питань планів семінарських занять. Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання. 2) індивідуальної роботи. 3) підсумкової контрольної роботи. Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю у вигляді екзамену в червні за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів..									
Підсумковий контроль	Підсумкова оцінка виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях, обговорення дискусійних питань, виконаних індивідуальних проектів та контрольних (тестових) завдань та написання екзамену. Структура екзаменаційного завдання: <table><tr><td>№ завдання</td><td>Характер завдання</td><td>Кількість балів</td></tr><tr><td>1</td><td>теоретичне</td><td>15</td></tr><tr><td>2</td><td>теоретичне</td><td>15</td></tr></table>	№ завдання	Характер завдання	Кількість балів	1	теоретичне	15	2	теоретичне	15
№ завдання	Характер завдання	Кількість балів								
1	теоретичне	15								
2	теоретичне	15								

	3	практичне	10
	4	Тестове (10)	10

Критерії оцінювання навчальних досягнень (теоретичні питання):

1-3 бали - здобувач фактично не знає предмета, не володіє необхідними для виконання завдань уміннями, має обмежені знання теоретичного матеріалу, не розуміє специфіку функціонування системи національної безпеки. Не наводить приклади використання на практиці

4-7 балів – здобувач володіє елементарними теоретичними знаннями, має елементарні вміння і навички. При наведенні прикладів робить значні помилки.

8-10 балів - Студент без помилок описує теоретичний матеріал, класифікує типи і види загроз національній безпеці, знає підходи щодо опису системи національної безпеки в загальних рисах. Наводить приклади використання на практиці з окремими помилками, плутає поняття, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю.

11-12 балів - у цілому послідовно й логічно, самостійно відтворює навчальний матеріал теми, володіє здібностями аналізувати політику безпеки на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. Студент припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту, або при аналізі практичного матеріалу. Не виявляє творчості.

13-15 балів здобувач виявив глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання програмного матеріалу, зокрема, знає закономірності, принципи функціонування систем національної безпеки; види загроз, знає концептуальні основи національної безпеки; складові елементи системи національної безпеки; основні об'єкти і суб'єкти, форми і методи та підходи забезпечення національної безпеки; роль і значення людського фактору щодо забезпечення національної безпеки; уміє досліджувати та аналізувати критерії національної безпеки; проводити систематизацію та узагальнення даних, виявляти ключові моменти у системі національної безпеки, механізмах її реалізації; використовувати понятійно-категорійний апарат при аналізові інформаційної, політичної, економічної, воєнної, екологічної та інших функціональних сфер національної безпеки при виборі та реалізації концептуальних підходів щодо управління національною безпекою

Студент усвідомлює призначення професійної діяльності політолога, а також потребу систематично підвищувати професійну кваліфікацію через навчання впродовж навчання в університеті і життя.

Критерії оцінювання навчальних досягнень (практичне запитання)

1-2 бали - Студент не може практично застосувати знання. Мета і завдання не поставлені або майже не ставляться.

3-4 бали - Студент елементарно практично застосовує знання. Методи, які застосовуються, не відповідають меті і завданням уроку, змісту і характеру навчального матеріалу, готовності до засвоєння.

5-6 балів - Студент загалом практично застосовує знання. Інноваційні методи, які застосовуються, відповідають змісту і характеру навчального матеріалу, готовності учнів до засвоєння, але не відповідають меті і завданням курсу.

7-8 балів - Студент використовує методику дослідження систем національної безпеки. Володіє практичним застосуванням системного,

	структурно-функціонального та порівняльного методів до сфери національної безпеки. 9-10 балів – здобувач вміє аналізувати форми і методи забезпечення національної безпеки; визначати і оцінювати показники та фактори впливу на забезпечення національної безпеки в контексті зародження і переростання кризової ситуації у конфлікт; визначати перспективи можливих потенційних ризиків у сфері національної та регіональної безпеки та шляхи їх нейтралізації; визначати правові основи забезпечення національної безпеки; творчо застосовувати у практичній діяльності основи мирного урегулювання конфліктів та процедури переговорних процесів з урегулювання конфліктів.
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Політика курсу</u> полягає у послідовності набуття знань, умінь і навичок у ході лекцій, семінарських занять і самостійної роботи. Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними. Академічна доброчесність. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf Відвідування занять Відвідування лекцій та семінарських занять для студентів є обов'язковим. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – середа, 16.00 год. – 17.00 год. У випадку негативної оцінки на третьому талоні або не допуску до екзаменів внаслідок не виконання навчального плану студент має право на повторне вивчення курсу, яке регулюється Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf Неформальна освіта. Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf Можливе зарахування окремих тем через проходження відповідних курсів на дистанційних платформах: - Цифрова безпека для громадських організацій в умовах війни https://prometheus.org.ua/prometheus-free/digital-protection-ngos-war-time/ (тема 14) - Інформаційна безпека https://prometheus.org.ua/prometheus-free/%d1%96%d0%bd%d1%84%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%b	

9%d0%bd%d0%b0-%d0%b1%d0%b5%d0%b7%d0%bf%d0%b5%d0%ba%d0%b0/ (тема 14) - OSINT — розвідка з відкритих джерел та інформаційна безпека https://prometheus.org.ua/prometheus-free/osint-open-source-intelligence/ (тема 14)
8. Рекомендована література
Конституція України : офіц. текст. від 28.06.1996 № 254к/96-вр ; у поточній редакції. Законодавство України. URL: http://surl.li/hotgn Воєнна доктрина України : Указ Президента України від 24.09.2015 № 555/2015. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL http://surl.li/pfwmj Доктрина інформаційної безпеки України : Указ Президента України від 25.02.2017 № 47/2017. URL: http://surl.li/pfwuj Про засади внутрішньої і зовнішньої політики : Закон України від 01.07.2010 № 2411-VI. Офіційний сайт Верховної Ради України http://surl.li/pfwus Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469- VIII. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://surl.li/pfwuy Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики. Вибр. наук. праці. Київ : НІСД, 2016. 528 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-01/Vlasuk-fin-99d56.pdf Глобальна та національна безпека : підручник / В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянчук та ін. ; за заг. ред. Г. П. Ситника, Ю. В. Ковбасюка. Київ : НАДУ, 2016. 784 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/l_330_42449633.pdf Грицюк Ю. І. Основи національної безпеки України : навч. посіб. Львів : Видво ЛДУ БЖД, 2013. 408 с. Акімова Л. М. Механізми державного управління економічною безпекою України: аналіз чинників впливу, систематизованих за окремими сферами її розвитку. Аспекти публічного правління. 2018. Т. 6. № 6-7. С. 5–13. Ейтутіс Г. Д., Попова Д. В. Дослідження складових економічної безпеки України для сталого розвитку держави. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. № 62. С. 29–36. Інформаційна складова державної політики та управління : монографія / С. Г. Соловійов, О. Є. Бухтатий, Ю. В. Нестеряк та ін. ; за заг. ред. Н. В. Грицяк. Київ : К.І.С., 2015. 319 с. Кобець Ю.В. Управління системою національної безпеки в умовах воєнно-політичного конфлікту. Грані: науково-теоретичний альманах. 2021. № 9. С.26-34. Кобець Ю.В., Липчук О.І., Ломака І.І. Соціальна складова національної безпеки: міжнародний досвід. Держава та регіони. 2021. №3. С. 48-56. Березовська-Чміль О. Б., Кобець Ю. В., Міщук М. Б. Національна безпека України в контексті інтеграції до Європейського Союзу: політико-правовий аспект (2014–2019 рр.). Науковий журнал «Політикус». Спецвипуск. 2022. С.7-14. Ломака І.І., Липчук О.І., Кобець Ю.В. Інформаційна безпека держави: теоретико-методологічні засади та особливості в умовах збройного конфлікту . Регіональні студії, 2022, №31. С. 113-117. Орел М. Г. Системний аналіз чинників, які зумовлюють завдання державного управління у сфері політичної безпеки. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2018. № 3. http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/42.pdf Providing for National Security A Comparative Analysis. Edited by Andrew M. Dorman and Joyce P. Kaufman. Stanford University Press Stanford, California. 2014 https://www.sup.org/books/politics/providing-national-security/excerpts